ՓՈՒՂԶ

ԹԻՒ 1198 — ՁՈՐԵՓՇԱԲԹԻ — 1877 ՕԳՈՍՏՈՍ 3

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պատերազմական պատրաստութեանց ժամանակ, և պատերազմին ոկզբնաւորութենէն մինչև ցարդ, որչափ մայրաքաղաքիս՝ այնչափ և առաւել քան զառաւել գաւառաբնակ ազգայնոց ըրած անձնական ու նիւթական բաղումև բազմադիմի ծառայութեանց ու զոհողութեանց համար, որոց ի պաշտօնէ կվկայեն քաղաքական ու զինուորական վարչութեանց մեծամեծք, -Բ. Դրան կողմանէ քանիցս մեր Պատրիարքարանի գոհունակութեան յայտարարութիւններ եղան։ Այս անգամ նոյն ինքն օգոստափառ Սուլթանն ալ բարեհաճեր է իւր բարձր գոհունակութիւնն յայտնել՝ յատկապէս գիր մը թիկնապահի մը միջոցաւ Ս. Պատրիարք Հօր ուղղելով, և հրամայելով որ հռչակէ ի լուր ընդհանուր Ազգիս։

Մեր ազգայինք հարկաւ ուրախութեամբ պիտի լսեն նաև վարագայ վանուց կողոպտուած խաչանց ու արկառոց դտնուած ու վանքին յանձնուած ըլլալը։ Այս պատճառաւ շնորհակալութեան գիր գրուեր է Պատրիարքարանէն առ վսեմ. կուսակալն Վանայ. և արդարև արժանի է շնորհակալութեան՝ որովհետև իւր պաշտօնն ու պարտաւորութիւնները ճըշդիւ կը կատարէ, և ժողովրդեան անդորրութեան ու ապահովութեան համար կարելի եղած միջոցներն ի գործ կդնէ։ Այսպիսի պաշտօնատարք կառավարութեան պատիւ կբերեն. և եթէ ամեն տեղ պաշտօնատարք անձնուիրաբար և սրտի մտօք աշխատին՝ ամենայն ղեղծմունք ու անկարգութիւնք բնաջինջ կըլլան, և այս կամ այն ժողովուրդը չվըշտանար։

Հայը տիրասէր է, երախտագէտ է և հաւատարիմ։ Հայուն այս դիւցազնական յատկութիւնք հռչակեալ են, և բոլոր աշխարհէ վկայեալ։ Եթէ ապահովութիւն տրուի իրեն, եթէ անմերձենալի մնան իւր պատիւն, ինչքն ու կեանքը, իւր կրօնն ու ազգութիւնը, հրաշալի անձնուրացութեամբ կուտայ կթափէ իւր արիւնը, և կհանէ իւր բերնին պատառիկն անդամ կնուիրէ։ Բաղումփորձերով դիտէ կայսերական կառավարութիւնն՝ Հայուն այս հաղուագիւտ ձիրքն. և տարակոյս չունիմք թէ չուզէր որ Հայ մը որևէ զրկանաց պատճառաւ վշտանայ. ուստի մեր Պատրիարքարանի պարտն է՝ ամենայն համարձակութեամբ Բ. Դրան հաղորդել երբ հայը վիշտ մը, ցաւ մը ունենայ։

—

Ժամանակէ մը հետէ Բաղաքական ժողով չունիմք, բայց ունիմք կրօնական ժողով, որ իւր շաբաթական նիստերը կընէ և իրեն յանձնուած գործոց կարգադրութեան համար հոդ ու խնամ կը տանի։ Այս երկուշաբթի ալ իւր սովորական նիստն ըրեր, և քանի մը խնդիրներ կարգադրեր է։

Թէքիրտաղի առաջնորդական վիճակը քանի մ'ամսէ հետէ թափուր մնացած ըլլալով՝ Տիգրանակերտի առաջնորդ գեր. Տ. Փիլիպպոս եպիսկոպոսի յանձներ է՝ երթալ սահմանադրութիւնը գործադրել և առաջնորդ մ'ընտրել տալ։ Այս կարգադրութիւնն անհրաժեշտ էր. բայց գեր. Փիլիպպոս եպիսկոպոս ունի իւր վիճակը՝ Տիգրանակերտը. ինչո՞ւ չերթար հոն, և միթէ Թէքիրտաղի ժողովուրդը հովուութեան պէտք ունի, ու Տիգրանակերտի ժողովուրդը հովուական խնամոց կարօտ չէ՞։

Արժ. Տ. Եղնիկ վարդապետ ալ Գաղատիա պիտի երթայ, ընտրութեանց հրսկելու պաշտօնով, ըստ որոշման կրօնական ժողովոյ։

Այս առթիւ կյիշեմք՝ բողոքականութեան յարող Արիստակէսն. մեր ազգային հաշիւներն առնուեցա՞ն իրմէ։

Այս առթիւ կյիշեմք նաև՝ մեր միշտ յիշած Սսոյ կաթողիկոսական խնդիրը։ Մկրտիչ կաթողիկոս ղիջա՞ւ ազգային կամաց համաձայն վարուիլ, թէ՝ դեռ կպընդէ և ձեռնթափ եղած է ժողովրդական հովուութենէ։ Պատրիարքարանի անյապաղ կարգադրութեան արժանի խնդրոց մէկն ալ ա՛յս է. որովհետև Կիլիկիոյ վիճակին մէջ հարիւր հազարաւոր ազգայինք կրնակին, և դթութեան գործ չէ՝ այս կամ այն եկեղեցականին հաճոյից խաղալիկ դարձնել զանոնք։

Ուրֆայի թաղական պատուարժան խորհուրդն գրած է հետեւեալ նամակը։

. . . խմբագիր

Ձեր խմաստալից թերթերուն մէջ բազմիցս հրատարակեալ ազգային և ուրախարիթ յօդուածոց քաղցրութիւնը նուազ քաջալերութիւն չտար մեզ հետեւեալ բերկրարիթ լուրերն, Ձեր ազգասիրութեան հաղորդելով հայրենասէրներու ուշադրութեան արժանացնելու։

Ուստի խինդ ի սիրտ ազգասիրական մեծ պարտք մը կ'համարիմք ծանուցանել թէ տեղւոյս Լուսաւորչական ջանասէր ընկերութեան խնամոցը յանձնուած Լուսաւորչական դպրոցի տարեդարձական քննութեան չքեղ հանդէսը, Յունիսի 26ի կիւրակէ օրը կատարուեցաւ, ի ներկայութեան Առաջ. տեղապահ գեր. Կարապետ Ծ. վարդապետ Փափազեան Ս. Հօր. Կրօնական և ազգային ընդհանուր և Քաղ. ժողովոյ, Թաղ. և Տնտեսական խորհրդոց, ընկերութեանց, վարժապետաց և ազգային ընդհանուր հասարակութեան։

Քննութեան հանդէսը ճիշդ ժամ 3էն սկըսեալ՝ 7ին աւարտեցաւ, ուր չորս ժամու չափ ամենայն ուրախութեամբ տեւեց հանդէսը. նախ հասարակ ընթերցմունք քննութեան առնուելէ վերջը, բաւական ուշադրութեամբ լսուեցաւ կարգ մը մանկանց դոց սորված բարոյական խրատները և վէպերը. երգ՝ ճառք, և ոգետող տաղաչափութիւնք, անհամեմատ հրճուանք և զուարճախառն ցնծութիւնք կ'նուիրէր արգոյ հանդիսականաց. հետեւապէս խումբ մը չափահաս պատանեաց՝ քերականական, թուաբանական, աշխարհագրական և պատմական հարցումները, քաջասիրտ և աղդու պատասխանատուութիւնները ժողովականաց մեզմ ժպիտներ պարգեւելով նոցունց ի սրտէ գոհունակութիւն յինքեանս կ'գրաւէին։ Այս պերճ և մեծաշուք հանդէսին մէջ յառաջադիմութիւն, սէր, դաստիարակութիւն բառերը ստէպ յիշուելով, իւրաքանչիւր ոք զուարթ դէմքով, ուրախ սըրտով և հայրենասէր եռանդով չքեղ տեսարանին վայելչութեանը վրայ կ'զուարճանայր, և զրեթէ յառաջադիմութեան շաւղին մէջ քայլ առած դէպ 'ի լուսաւորութեան կեդրոնն ուղեւորած կ'կարծէր ինքզինքն։

Այն կէտին մէջ ի ցոյց շնորհակալութեան նուիրատուաց որքանութիւնը մանրամասնաբար յիշել չուզելով, յիշողութեան արժան կը կ'համարիմք միմիայն տեղւոյս աղջկանց դպրոցի Անանա վարժուհւոյ ուսումնասէր օրիորդի քանիին հատոր գրքերու նուիրատուութիւնը, նոյնպէս Բրուսեան Պ. Ցակոբի գրեանց նուէրն։

Այս վերջնական կէտին մէջ աշակերտաց կողմանէ յառաջադիմութեան վրայ քանի մը ճառեր և համայն ազգութեանս բարեկեցութեանը համար աղօթք և մաղթանքներ կարդացուեցին ետքն Տեղապահ Ս. Հայրը բարեհաճեցաւ յիշեալ ընկերութեանը և վարժարանի դասատու Պ. Ցակոբ Քէօսէեանի և նորա ուսումնասէր աշակերտաց յատուկ Պահպանեա մը ըսել և քաջալերական համառօտաբանութեամբ մը վերջ տալ հանդիսին։

. . խմբագիր Տէր, ներելով մեր այս երկարաբանութեան, բարեհաճեցէք էջ մը շնորհել զներկայս զեսեղելու, 'ի քաջալերութիւն ուսումնատենչ մանկանց և ի պարծանս մեր սիրելի ազգայնոց։

'Ի Դիմաց Թաղ. խորհրդոյ Եդեսիոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ

Մ. Խալէր Թինէյէճեան — Մ. Գէորգ Նալպոտ

77 Յուլիս 11

Յեդեսիա

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պաշտօնական և մասնաւոր հեռագրոց ու տեղեկութեանց նայելով՝ ռուսք Ասիոյ կողմը այս օրերս դարձեալ յարձակման սկսեր են, ինչպէս քանի մը շաբաթէ հետէ կգուշակուէր։

Լէվընդ-Հէրըլտ այս մասին հետեւեալ տեղեկութիւնը կուտայ։

«Ասիայէն մեր ընդունած տեղեկու-
«թիւնք՝ որ մինչև օգոստ. 2 թուակա-
«նաւ են, ռուսաց դարձեալ թշնամու-
«թեանց սկսած ըլլալը կծանուցանեն։

«Ռուսաց ալ թեւը կազմող 20 հազա-
«րի չափ ռուսք Արտահան են, և յու-
«լիս 26 ին սոցա յառաջապահներուն և
«օսմանցւոց մէկերկու փոքրիկ զօրաբա-
«ժիններուն մէջ պատերազմ տեղի ու-
«նեցեր է։ Ասկէց զատ, ռուսական զօ-
«րաբաժին մը Բէնի-բէն կէս ժամ հե-
«ռու Հօրավանք ըսուած գիւղին վրայ
«յարձակած ատենք՝ ռուսաց մէկ քսա-
«ուար թեւն Բէնի-բ մտեր է։

ՓՈՒՆՋ

« Ռուսաց դիտաւորութիւնն է եղեր՝ « մինչև Սօղանլը լեռները բռնել, և ի « հարկին Ահմէտ Մուխթար փաշայի ետ « քաշուիլն արգելուլ։ Ոմանք կկարծեն « թէ ռուսաց յիշեալ բանակը Օլթիի ճա- « նապարհէն դէպ ի Էրզրում կիւրճի կիր- « ճը բռնելու դիտում ունի, և ձախ « կողմանէ ալ Մուխթար ու Իսմայիլ փա- « շաները պիտի զբաղեցունէ։ Բայց սա՛ « ստոյգ է, որ Բէօյրիւ-գիւղ գտնուող « օսմանեան զօրքը Օլթի զրկուած է՝ « թշնամւոյն այս շարժմունքն արգիլելու « համար, և կըսուի թէ Օլթիի զօրաց « հրամանատարութիւնը՝ Հասան Թահ- « սին փաշայի յանձնուած է։»

Ցար տիւ Պոսֆոր ալ Բումէլիի կողմին վրայ հետեւեալ ծանօթութիւնը կուտայ։

« Շումնիէն եկած հեռադրոց ծանու- « ցած պատերազմը՝ Հէզարկրատի մէջ « տեղի ունեցած պահանորդաց փոքրիկ « կռիւներէն կբաղկանայ։ Սիւլէյման « փաշա Պալքաններուն նոյն կողմերը Մէ- « րիճի դաշտէն բոլորովին անհետ ըրած « է ռուսերը, և Բաղալիթայի կիրճը « բռնած է։ Ռուսք կամրացունեն Շիբ- « գայի կիրճը, և կկարծուի թէ այս կիր- « ճը ձեռքէ չհանելու համար ամենայն « զօրութեամբ պիտի աշխատին»։

Բումէլիէն մայրաքաղաքս դարձող Նամըգ փաշա՝ երկուշաբթի օրը կայսերական պալատն երթալով՝ օգոստափառ Սուլթանին ներկայացաւ, և պատերազմին անցեալ ու ներկայ վիճակին վրայ ստացած տեղեկութիւններն հաղորդեց Նորին վեհափառութեան։ Նոյն օրը երեկոյին բոլոր նախարարք պալատը կանչուելով՝ դիշերուան մինչև ժամը 3ը խորհրդակցեցան ընդ նախագահութեամբ օգոստ. Սուլթանին, և երէկ ալ նախարարք և Նամըգ փաշա զինուորական պաշտօնատունը ժողովուելով՝ կարևոր խնդրոց վրայ խորհրդածեցին։

— Մայրաքաղաքիս վաշտերուն զինուորագրութիւնն սկսած է, և Սուլթան-Ահմէտի կողմը գրուողներն երէկ ոտքի կրթութեան սկսեր են՝ աղօթք մ՚ընելէն յետոյ։

— Օսմանեան զօրաց համար վիրաբուժական պիտոյք բեռնաւորեալ երկու շոգենաւ՝ մայրաքաղաքս հասան Անգղիայէն։

— Եգիպտոսի իշխանութեան և Անգղիոյ կառավարութեան մէջ այս օրերս պայմանագրութիւն մը ստորագրուեր է, գերեաց առուտուրը ջնջելու համար։

— Հադիգաթ գրած է այսօր, թէ Պարսից կառավարութիւնն հարկադրեր է՝ Պարսկաստանի մէջ գտնուող ռուսական հպատակաց ապահովութեան համար սովորականէն աւելի հսկողութիւն ընել, նկատելով որ պարսիկք տեղ տեղ հաշտ աչք չեն նայիր անոնց վրայ, և իբրև մահմետական կրօնի թշնամի կնկատեն։

— Մըսբրլեան Օննիկ պէյ՝ Պէօյիւքաէրէի ծովեզերեայ բնակարանն ու պարտէզն առաւել և ս զարդարելով՝ նուագահանդէս մը պիտի տայ, ի նպաստ զինուորական ծախուց։

— Ռուսք Պուքրէշի մէջ ձմերային բընակութեան համար տուներ կվարձեն եղեր։

— Էսքի-Զաղրայի պատերազմին ժամանակ ռուսերէն առնուած երկու խոշոր թնդանօթ մայրաքաղաքս բերուելով՝ թնդանօթարանը դրուեր են։

— Հաշուէկշռին բացը դոցելու համար, խնայողութեան միջոցներ ձեռք առնուլ սկսած է կառավարութիւնը։ Արդէն Բուսումաթի և հասարակաց կրթութեան պաշտօնատանց ժողովոց անդամներէն և պաշտօնակալներէն ոմանք արձակուեր են։

— Պասիրէթ գրած էր երէկ, թէ Պէշիքայի անգղիական նաւատորմիղին մէջ մեծ ցնծութեան պատճառ եղեր է՝ Բըլէշնայի մէջ օսմանցւոց անցեալներն ըրած յաղթութիւնը, և թէ՝ բարեմաղթութիւններ եղեր են վասն առաւել յաջողութեան օսմանեանց։

— Արտաքին գործոց պաշտօնատան համարակալութեան դիւանի անդամներէն Սամի փաշայի որդի Պագի պէյ՝ իւր հաղար զրուշ ամսականը թողեր է ինքպաստ զինուորական ծախուց, մինչև ցվախճան պատերազմին։

— Լէվընդէն կիմացուի, թէ Եէնի-Զաղրայի մէջ 16 տարեկան խիստ գեղեցիկ հրէայ օրիորդ մը մեռեր է, 17 գաղդներու կողմանէ լկուած ըլլալուն պատճառաւ։

— Գաւառներէն և օտար երկիրներէն մայրաքաղաքիս համար բերուած արմտիքէն մաքս չառնելու որոշումը՝ որ մինչև ներկայ ամսոյս սկիզբը պիտի գործադրուէր, ամիս մ՚ալ՝ այսինքն մինչև սեպ. 1, երկարաձգել որոշուեր է կայսերական հրամանաւ։

— Օգոստ. Սուլթանին եղբայրներէն Բէշատ էֆէնտի՝ 16250, և Բէմալէտտին էֆէնտի՝ 10586 զրուշ շնորհեր են, Բումէլիի կողմերէն Պօլիս դաղթող կարօտելոց համար։

— Լտիրնէէն առ Լէվընդ Հէրըլտ գրուած յուլիս 30 թուով նամակի մը մէջ հետեւեալ սրտաճմլիկ տողերը կան։ — «Անտուն և անբնակարան մնալով Լտիրնէ եկող խեղճերուն թիւն կաւելնայ։ Լտիրնէ ապաստանող կանանց թիւն խիստ շատ է։ Երէկ 1500 կանայք և տղայք քաղաքս հասան։ Բավլը գիւղին մէջ 300 կանայք տեսնուած են, որ իրենց որդիքը խնամելու կարող չըլլալով՝ կուտային անխտիր ո՛րու որ հանդիպէին։ Երկու օր յառաջ քաղաքիս մէջ կախուեցան՝ երկաթուղւոյն մէկ կամուրջը փլցունելու ելնող չորս պուլղարք։ Կկարծուի, թէ այսօր ալ 12 պուլղարք պիտի կախուին։

— Դանուբի նախորդ կուսակալ Սատըդ փաշա՝ որ օգոստոսութեան համար Միտիլի կդտնուէր, մայրաքաղաքս դարձաւ, օգոստափառ Սուլթանին ներկայացաւ, և շաբաթ օրը զինուորական պաշտօնատունը գումարեալ նախարարաց ժողովին ներկայ գտնուեցաւ։

— Թունուսի ժողովրդէն հանգանակեալ 15771 զրուշ երկուշաբթի օրը մայրաքաղաքս հասաւ։

— Այտընի կողմերէն զինուորագրեալ 2000էն աւելի զէյյէկ՝ երկուշաբթի մայրաքաղաքս եկան, և Բամիս զօրանոցը զրկուեցան։

— Օգոստ. Սուլթանը եղներ մորթել տալով՝ Բումէլիէն դաղթող կարօտելոց բաժնել տուաւ։

— Բուսումաթի վերատեսուչ Բեանի փաշայի տունէն անցեալ երկուշաբթի զոյդ մը դիտակ, ժամացոյց մը և արծաթի կաղամար մը դողցող անձն բռնուեր է՝ Ֆաթիհի կողմը Մէտրէսէ մը մըտած ատենը։ Սա ուրիշ անդամներ Յօֆթանիներու ալ ժամացոյցներն ու դրամները դողցած է եղեր։

— Բուսֆուդի մէջ դեղագործութիւն ընող Հունդարացի Պ. Ճիվանիի ամուսինն ու քոյրը՝ անցեալները Բուսֆուդի ռմբակոծութեան ատեն տանը պատըշգամէն դիտած ատեննին, յանկարծ ռումբ մը եկեր պայթեր, երկուքին ալ ոտքը վիրաւորեր և քովերնին գտնուող շնիկն ալ երկուքի ճեղքուեր է։ Վիրաւորելոց ոտքը կտրուեր են, և բոլորովին դարմանուելու համար իրենց հայրենիքը Թրիէստ գացեր են, մայրաքաղաքէս անցնելով։

— Իզմիրի երեւելի վաճառականներէն Մէհմէտ աղա անուն մէկը՝ իւր այգին դացած ատենը, աւազակներէ ձերբակալուեր է, և խումբ մը ոստիկան զբրկուեր են՝ աղատելու համար։

— Բումէլի-Հիսարի բաղնիքին քովի փողոցին մէջ գտնուող մեծ տան մը տէրն ու բաղնիքին տէրերը դատի ելեր են այս օրերս։ Բիշեալ տունն երթալիք հինաւուրց ճանապարհն գոցել կուզեն բաղնիքին տէրերը՝ մերն է ըսելով։ Եթէ այսպէս ըլլայ, տունն երթալու համար ուրիշ ճանապարհ չըլլալով, հարկ կըլլայ օդէն իջնել տանը մէջ։ Տեսնենք՝ թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ այս հետաքրքրական դատին վախճանը։

Պօրսայի վերատեսուչ Ապէտին պէյի՝ առաջին աստիճանի առաջին կարգի պաշտօնատարութիւն տրուեցաւ։

— Վարնայի կառավարիչ կարգեցաւ՝ Թուլչայի նախորդ կառավարիչ Ֆախրի պէյ։

— Զարսանճագի Գայմագամ անուանեցաւ՝ Մէհմէտ Թէվֆիգ պէյ։

— Խային կրճին կողմերը քաջութեամբ երեւելի հանդիսացող 42 չէրքէսներու՝ հինգերորդ աստիճանէն մէկմէկ Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ։

Յունաստանի Գալթանիա գիւղաքաղաքին մէջ և շրջակայքը, 100 տրամէն աւելի ծանրութեամբ կարկուտ գալով՝ բաղում վնասուց պատճառ եղեր է։

— Ռուսաց կառավարութեան կողմանէ յատկապէս պաշտօնակալ մը զրկուեր է Քաչկար, Նորընտիր Էմիրն շնորհաւորելու համար։

— Ռազմական արուեստն կատարելագործելու համար Եւրոպա գտնուող 75 հելլեն սպայք հրաման ընդուներ են, շուտով Աթէնք դառնալ և իրենց զօրաց գլուխը գտնուիլ։ Յունաստանի մէջ կանոնաւոր և անկանոն զօրաժողովը կշարունակէ, և զինուորական գործոց նախարարն՝ ժողվուած զօրքն աչքէ անցուցնելու պիտի ելնէ։

— Ռուսաց կայսրն իւր անձնական ծառայութեան մէջ գտնուող չէրքէսներն ու մահմետականներն արձակեր է։

— Միտհաթ փաշայի՝ Վիէննա հասնելէն ի վեր՝ հոն գտնուող դեսպանք սկսեր են իրենց կառավարութեանց հետ ծած-

կադիր հեռագրովք բանակցիլ, և ա՛յնչափ յաճախ, որ նախորդ ամսոյն 16ին դիշերը հարկ եղեր է հեռագրատան պաշտօնակալաց թիւն աւելցուցանել։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Հռոմ. 11 օգոստ։— Զրոյց կայ, թէ Հռոմայ համար ամրութիւններ պիտի չինուին, Գաղղիոյ մէջ տեսնուած յուզմանց պատճառաւ։

Լոնտրա. 10 օգոստ։— Ազգային ժողովոյ մէջ հարցուեր է, թէ Ռուսիա եթէ առժամանակեայ կերպիւ Պոլիսը գրաւէ՝ Անգղիա Ռուսիոյ հետ յարաբերութիւնը պիտի խզէ՞։ Նոխարարութեան կողմանէ ըսուեր է, թէ կարելի չէ պատասխանել այս մոսին։

Լորտերու խորհրդարանին մէջ, արտաքին գործոց նախարարն սուտ հաներ է Վիէննայի լրագրաց այն զրոյցը՝ թէ Անգղիա պատեհ առթի կսպասէ Թուրքիոյ բաժանման համար։

11 օգոստ։— Թայմզ լրագիրն Պերլինէն հետեւեալ հեռագիրն ընդուներ է։ —«Կերեւի թէ այս անդամ որոշուած է, որ ռուսք չմըտնեն Սերվիա. եթէ սերվիացիք մասնակցին պատերազմի, և կամ Աւստրիոյ արքունեաց սպայք և հունգարացւոց կողմնակիցք յաղթող հանդիսանան, Աւստրիոյ կառավարութիւնը զօրք պիտի զրկէ կա՛մ Սերվիա և կա՛մ Պոսնա։

13 օգոստ։— Սթանդարտ լրագիրն Պուքրէշէն ելած հեռագրի մը վրայ կգրէ, թէ Նիքոլա արշիդուքսը իւր զօրաց թիւն 250 հազարի վերածելու համար զօրաց գալստեան կսպասէ, և թէ՝ երեք շաբաթէն կրնայ յարձակման սկսիլ։

Որոշուեցաւ, որ այսուհետեւ ազգային ժողովոյն մէջ Արեւելեան խնդրոյն վրայ չխօսուի, այդ խնդրոյն վրայ խօսակցութիւնն անօգուտ ըլլալուն պատճառաւ։

Վիէննա. 11 օգոստ.— Պուքրէշէն տրուած հեռագրի մը նայելով՝ Աֆղանիստանի Էմիրը Անգղիոյ դէմ սուրը պատերազմ հրատարակերէ։

Գօրէսբօնտանց Բօլիթիք հետեւեալ հեռագիրն հրատարակած է։— «Պէլկրատ. 11 օգոստ։ —Սերվիոյ արտաքին գործոց նախարարն՝ Երեւելի անձի մը հետ տեսնուած ատենը, ըսեր է. —Ազգային զօրաց շարժման հրաման եղած չէ. Սերվիոյ զօրաց մէկ մասին ի զէն կոչուելուն նպատակն՝ սահմանագլուխը պահպանել է. Սերվիա պիտի մնայ չեզոք, բայց պիտի շարունակէ իւր նախահոգ զգուշութիւնը։»

Միտհաթ փաշա այսօր մեկնեցաւ ասկէց։ Ըստ ոմանց՝ Փարիզ, և ըստ այլոց՝ Լոնտրա պիտի երթայ։

Փարիզ. 10 օգոստ։— Լուր կայ, թէ երեսփոխանական ընտրութեանց ժամանակ, բոլոր Գաղղիոյ մէջ զինուորական վարչութիւն պիտի հրատարակուի։

Պէլկրատ. 11 օգոստ։— Պաշտօնական լրագիրք հրատարակեցին՝ արտաքոյ կարգի ծախուց համար ենթադրեալ 1885742 միլիոն ֆրանգի համար ազգային ժողովոյ քուէարկած կանոնադրութիւնը։ Այս ծախքը պիտի հոգացուի հարկադրեալ փոխառութեան արդիւնքէն, և գարեջրոյ ու անձնական տրոց յաւելուածէն։

Լէմպերկ. 10 օգոստ։— Ոստիկանութիւնը շատ մը տուներ խուզարկելով՝ բազմաթիւ անձինք ձերբակալեց։ Կըսուի, թէ Ռուսիոյ դէմ յեղափոխութիւն հանելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է եղեր։

Վիէննա. 13 օգոստ։— Միտհաթ փաշա Լոնտրա գնաց։

Պրէսպուրկ. 13 օգոստ։— Խիստ հանդիսաւոր եղաւ այսօր հասարակաց գումարումն։ Գըլարգա զօրավարն ատենաբանեց, և քանիցս ծափահարեցաւ։ Այս ժողովին մէջ խիստ կարեւոր որոշումներ եղան։

Լոնտրա. 13 օգոստ։— Խորհրդարանը գոցուեցաւ այսօր։

Պուքրէշ. 13 օգոստ։— Բանակին պիտոյքը մատակարարող վաճառականաց ոմանք մեծապէս ինաուսուած ըլլալով չեն ուզեր այլ եւս մատակարարել։

Ե-րոպական լրտեսներեն՝

Պուքրէշ. 1 Օգոստ։— Կորչագոֆ իշխանը հրաժարիլ որոշած է, և Աղեկսանդր կայսրէն հրաման պիտի խնդրէ։

Պէլկրատ. 3 Օգոստ։— Պաշտօնական լրագիրն կծանուցանէ, թէ հրաման եղած է՝ 3000 զօրք ալ ժողովել սահմանին պահպանութեան համար, և պատերազմական պիտոյքն լրացուցանել։

Լոնտրա. 3 Օգոստ։— Կարինէն եկած հեռագրի մը նայելով՝ ռուսաց կեդրոնական բանակն 14 վաշտ զօրք և թնդանօթներ հասած են։ Մէլիքոֆ զօրավարն դարձեալ յարձակման սկսած ըլլալով՝ երկու օրէ հետէ պատերազմ կըլլայ։

Պերլին. 5 Օգոստ։— Փարիզէն առ Բօսթ լրագիրն ուղղեալ հեռագիր մը կըսէ, թէ Կորչագոֆ իշխանը հրաժարեր է, Աղեկսանդր կայսեր հետ տարակարծիք դտնուելուն պատճառաւ։

30 Յուլիս։— 1874 ին ապստամբող Ուրալի գաղդները՝ թէև այն ատեն յօրինակ այլոց պատժուեցան, և շատերը Սիպերիա աքսորեցան. բայց այս անդամ դարձեալ ապստամբութեան շարժումներ կընեն. կվախցուի, թէ այս ապըստամբութիւնը միւս գաղդներուն ալ կածանցի։ Ասոնց դժգոհութեան գլխաւոր պատճառն է՝ զինուորական նոր կարգադրութեանց պատճառաւ իրենց հին արտօնութեանց ջնջուիլը։

Բեդրսպուրկ. 31 Յուլիս։— Կօլօս լրագիրը կգրէ, թէ Բլէվնայի անյաջողութենէն ի վեր պաշտօնական հեռագիր հրատարակուած չէ. և կյաւելու թէ՝ Ռուսիոյ ժողովուրդը չվախնար այդ անյաջողութենէն. իւր զօրութիւնը գիտէ և խելամուտ է թէ անձնուիրութեամբ ու ժամանակաւ կհասնի իւր փափաքանաց. քրիստոնեայ օսմանցիք պիտի փրկուին լուծէն. բայց ռուսաց ցաւ պատճառող բանն այն է, թէ հաղարաւոր անձինք՝ ռուսաց ետ քաշուելուն պատճառաւ պահ մը պիտի հարկադրին թողուլ իրենց հայրենիքը կամ խուժադուժ թշնամւոյ մը դթութեան դիմել։ Ռուսաց ազգը անհամբերութեամբ կսպասէ կա՛մ յաղթութեանց լուրերու, և կա՛մ իւր մեծանձն վեհապետին հրաւիրանաց. բոլոր ազգն իբրև մի մարդ ոտք պիտի ելնէ կայսեր հրաւիրանաց վրայ։ (Այս հեռագիրն հրատարակեցինք իբրև հետաքրքրական ինչ)։

Հռոմ. 5 Օգոստ։— Ստոյգ է, թէ զինուորական պաշտօնատունը ամենայն փութով կաշխատի՝ ի հարկին զօրքը շարժական վիճակի մէջ դնելու համար։ Այս ղդուշութեան ձեռնարկութիւնը՝ նախարարաց մէկ քանի նիստերուն վրայ որոշուած է։ Զինուորական պաշտօնատունն հրաման ընդունած է, ի հարկին պատերազմական ծախք ընել. նախարարութիւնը տարակոյս չունի, թէ ազգային ժողովը պիտի ընդունի այս ծախքը։

Վիէննա. 1 Օգոստ։— Ըստ որոշման նախարարաց ժողովոյն, զօրքն սպառազինելու պատճառներն պիտի ըլլան՝ քրիստոնէից ընդհանուր կոտորածի մը վրտանգը, Սերվիոյ մէջ յեղափոխութիւն մը, Սերվիոյ և Դարատաղի միանալ ու Աւստրիոյ դէմ թշնամանալը։

Էտիրնէի և Ֆիլիպէի աւստրիական հիւպատոսաց հրաման եղած է, Պոլիս փոխադրել իրենց պաշտօնատանց գրերը։

Աթէնք. 2 Օգոստ։— Նախարարութիւնը տեղեկագիր մը մատոյց թագաւորին. այս տեղեկագրով ծովային ու ցամաքային զինուորութեանց յառաջադիմութիւնը կծանուցանեն, և տեղեկութիւններ կուտան նոր խմբագրուած զինուորական օրինաց վրայ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Օգոստ. 5

Ֆոնսօլիտէ			10-½
Սօսիէթէ ժէնէրալի բաժինք	Անգ.	լիր.	2-20
Քրէտի » »	Օսմ.	»	1-20
Երկաթուղեաց՝ »		ֆր.	28-10
Թրամուէյ	Օսմ.	լիր.	1-25
1863ի փոխառութիւն		ֆր.	45
1865ի »		»	46-
1869ի »		»	45-
1872ի »			22-50

ԴՐԱՄՔ, Օսմ. լիրան 100 էն

Մէճիտիյէ	104-35	Ռուսիոյ բօլ	88-50
Մէթալիք	118-	Գաղղ. լիրա	87-50
Պղինձ	162½	Անգղ. »	110-
Թղթադրամ	178½	Գրիմից	51-20

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ասաքիրի շահանէ իչիւն մէմհուրէն Տարը Շուրատա մահֆուզ պուլունան նումունէսի վէճճի իլէ միւպայեա օլունաճագ իլի իւզ պին գըյէ իւչիւնճի նումէրօ Իստամպուլ տագիդի Թարիխի գօնթրաթօտա հէման վէ քեամիլէն Գափանը-տագիդ վէ եախօտ շըմէնտֆէր իսկէլէսինտէ թէսլիմ գըլընմագ, վէ պէհասը մագպուզ սէնէտի թարիխինտէն իթիպարէն օթուզ պիր կիւն միւրուրինտէ սիմ Մէճիտիյէ երկիրմի ղուրուշա, վէ Մէճիտիյէ վէրիլմէզ իսէ՝ պօրսա ֆիյաթը-իլէ պիլհիսապ ֆերգի իլէ պէրապէր գայիմէ օլարագ նիղամիյէ խազինէսինտէն վէրիլմէք շարթը իլէ պէհէր ալթմըշ գըյէտէն իպարէթ օլան պիր չուվալ եիւզ օթուզ պէշ ղուրուշա թալէպի էօհտէսինտէ օլուպ՝ աղօսթոսը բումինին տէօրտիւնճի փէնչէնպիհ կիւնի գարարը դաթիսի վէրիլէճէյինտէն՝ իթա իթմէյէ թալիպ օլանլէրին եէվմի մէզքիւրտէ Տարը-Շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի։

1 Աղօսթ. 1877

Պապը-Սէրասքէրի

Սուլթան Պայազիտ մէյտանընտա քեային միսաֆիրխանէի ասքէրինին գօնթրաթօսը միւտտէթի խիթամ պուլտըղը, վէ իւզիւք քայիմէ իւզ ղուրուշա օլարագ չէհրիյէ իւչէր պին ղուրուշ իճար իլէ պիր սէնէլիքինին խիթիճարինէ թալիպ պուլունտըղը, վէ աղօսթոսը բումինին սէքիզինճի պաշար իրթէսի կիւնիւ գարարը դաթիսի վիրիլէճէկի ճիհէթի իլէ, տահա զիյատէ իճար իլէ խիթիճարինէ թալիպ օլանլարէին եէվմի մէզքիւրտէ տարը շուրայի ասքէրիյէ կէլմէլէրի, վէ չէրայիթի մուգարրէրէսինտէն մալիւմաթ ալմագ իւզրէ խիթէյանլէրին տահա էվվէլճէ տարը շուրայի մէզքիւրէ միւրաճաաթ իթմէլէրի։

2 Աղօսթ. 1877

Պապը Սէրասքէրի

Մէ-ֆՇՈՀ-Է-Լ-ԹԱԳԻՆ

Եանի, աշճըլարըն անահթարը նամը իլէ եէնի թապ օլունան՝ մուֆասսալ աշճը քիթապը, Քէօրրիւ պաշընտաքի Մատթէոսեանըն տիւքեանլէրինտէ ֆիրուխթ օլընմագտէ տիր։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՏԷՏԷԵԱՆ

ԶԱՒԱՆ ԵՒ ՓԱՌՆԱԿ Ա.

Գրեց Ծերունին Գաբրիէլ Պատկանեան

Ընթերցասէր ազգայինք, որ անշուշտ ազգային տաղանդաւոր հեղինակին «Անուշավանը» և այլ գործերը կը յիշեն, մեծ հաճուելեամբ պիտի կարդան այս նոր գործը՝ որ դարձեալ մեր ազգային պատմութենէն առնուած է։

Կը ծախուի Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը Եէնի ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2, և ուրիշ գրավաճառաց քով։

Գին 1 ֆր. 50 սանթիմ։

—

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ ԿԵՍԱՐԱՑ

ԳՈՐԾ ՍՈՒԵՏՈՆԻՈՍԻ

Թարգմանեաց Ե. Մ. Ս.

Հայ ժողովրդեան ընթերցասիրութիւնը գոհ ընելու մտօք՝ Մոգենապարան ընդհանուր անուամբ հետզհետէ օգտակար և կրթական գործեր պիտի հրատարակենք։ Այս անգամ սկիզբ կընենք այս ձեռնարկութեան՝ Երկոտասան Կեսարաց պատմութիւնն ի լոյս ընծայելով Թարգմանօրէն, և աներկմիտ եմք որ Հայ հասարակութիւնը քաջ զգալով այս Մոգենապարանին օգտակարութիւնը պիտի փութայ արդեամբ քաջալերել զմեզ որպէս զի սոյն ձեռնարկութեան մէջ յարատևենք։ Հրատարակիչ

—

ՄԱՐԻՕՆ ՏԸԼՕՐՄԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆՔԸ

ԿԱՄ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԱՐՓԱՆՔ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Էմիլէն դը Մէրֆոր

Թարգմանեց Գր. Զէլէնկիրեան

Սոյն հրահանգիչ վէպին հայերէն թարգմանութեան Գ. Հատորը Պոլիս հասած ըլլալով, կը գտնուի Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը՝ Եէնի-Ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2, և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին 2 ֆրանք։

Ամբողջ գործը չորս հատորէ պիտի բաղկանայ։

Կը ծախուի Եէնի-ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2, Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։

Գին 1 ֆրանք 25 սանթիմ.

—

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿՂԶԻ

ՕԴԱՊԱՐ ՆԱՒԱԲԵԿՆԵՐ

Ազգայնոցմէ խիստ լաւ ընդունելութիւն գտնող Աէրոբէկ ղրլանն ոսկեսան օրսան ԺԷ վէպին հեղինակ ժիւլ Վէրնի մէկ ուրիշ հետաքրքրաշարժ և հրահանգիչ գործն է, թարգմանեալ Մ. Մամուրեան էֆէնտիէ, որուն առաջին հատորը Իզմիրէն Պոլիս հասած ըլլալով, կը ծախուի Եէնի-ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Ամբողջ գործը երեք հատորէ կը բաղկանայ։ Գին 2 ֆր։

—

ՏԷՎՆԸ ՊԷԼՈՂԷՆ ԻՆՆԸՆԸ ՆՈՎՅԻ ՅԷՐՀՈՍ

56 երեսէ բաղկացեալ տետրակ մ'է, յորում կը պարունակուին Հայաղգի նըշանաւոր տաճկախօս բանաստեղծին երկերը։

Ամեն Հայ գրավաճառաց քով կը ծախուի 'ի դին մէկ քառորդ թղթադրամ։

—

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՄԱՐԲԻԶՈՒՀԻՆ

Սոյն գեղեցիկ վիպասանութեան, որ միայն երկու հատորէ կը բաղկանայ, երկրորդ հատորն ալ Իզմիրէն հասած ըլլալով, կը ծախուի Եէնի ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը, և ուրիշ գրավաճառաց քով Գին 2 ֆրանք։

—

ՎՈՍՓՈՐԻ ԱՆԳԴՆԵՐԸ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ 'Ի ԳԱԼ. ԼԵԶՈՒԻ

Ա-ոտել Ա. Շոբոպեանեան

Արմաշու վանքէն հրատարակուած 130 երեսէ բաղկացեալ սրտաշարժ վէպ մ'է, որուն նի թը Ֆաթիհ Սուլթան Մէհէմէտ Բ.ի օրով Տրապիզոնի յոյն կայսրութեան կործանման և կայսերական ընտանեաց եղերական վախճանին պատմութենէ առնուած է։

Կը ծախուի Եէնի-ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին մէկ ֆրանք։

—

ՀԱՄԱՌՕՏ

ԸՆԴՀ. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԴՊՐՈՑԱՑ ՀԱՄԱՐ ՀԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Կոստանդնուպոլսոյ, Յունաց, Հռովմայեցւոց և Հայոց

ՄԱՍՆ Բ.

Թարգմանեց Մ. Մամուրեան

Այս ընտիր և ամենակարևոր դասագրքին Բ. մասը, որ 40 երեսէ կը բաղկանայ, աւարտած և Պոլիս հասած ըլլալով կը ծախուի Եէնի-Ճամի Զիլինկիրլէր ճատտէսի թիւ 2 Ս. Ղ. և Եաղմաճեան գրատունը, և ուրիշ գրավաճառաց քով։ Գին 2 ֆր. 50 սանթիմ։

—

ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ ԳԱԹԹԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՈՐՔ

Ի Մոլդո-վլաքիա, Հոնգարիա և ի Լեհաստան

Ցօքչան տպեալ այս կարեւոր երկասիրութիւնը՝ որ ամեն հայու ուշադրութեամբ ընթերցման արժանի է, կծախուի մայրաքաղաքիս գրավաճառաց խանութները, 3 հինգնոց թղթադրամի։

ԱՌ ԱՐԵԳԱԿ

ՄԵԾ ՏՈՒՆ ԴԵՂԱԴՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԴԵՂՕԷ ԻՑ

Վ. ԾԱՆՆԻ

Բերա Մեծ փողոց Ադամամի թիւ 77

ԵՒ

Կ. Պոլիս Կամուրջի հրապարակը թիւ 1—2

Եւրոպիոյ առաջին գործարանաց հետ յարաբերութեամբ կապուած, և իւր դեղորէից ընտրութեամբն և գնոց չափաւորութեամբ հրաշակուած։

Մակի մթերանոց անուանի Հ. Նէսթլէ քիմիագէտին շինած Ֆն լաֆրէն, որոքիրիկ աբէ տղայոց, տկար կազմ ունեցող և հիւանդուութենէ ապաքինելոց միակ սննդարար ուտելիքէն համայն Եւրոպիոյ մէջ ընդունուած և ամեն գլխաւոր բժշկաց հաւանութիւնն ստացած։

Հոն կը գտնուի նաև.

Քոտ (մատակի խմորեալ կաթ) որ մեծ համբաւ ունի Եւրոպիոյ մէջ և շատ կը փնտրուի։

Սէլֆոն դը Քինին, զուտ և մաքուր, Բէլթիէ, Տիւպօսք, Ժօպսթ և Էվանս Լէզէ ճարտար քիմիագէտներէն պատրաստուած։

Ձկան խաշ, զուտ, Քրիսթիանայի Բէթկէր Մէլլէրի գործարանէն ելած։

Եղէրդէ (հինտիպա) խոհոռ, Լուտվիգսբուրկի Հ. Ֆրանք գործարանէն ելած ստամոքսի ուժ տուող և ախորժակ բացող որ հասարակ խահուէի հետ խառնելով գինը մեծապէս կիջեցնէ՝ առանց համն ու հոտը փոխելու։

Աբսոլիսպական սաստոյց ամեն ժամու մէջ։

Տէ-ժէնի ջուր, մաղերու անվրիպելի ներկ։

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ՀՈԼԼՕՈՒԷԻ

Լեարդի, ստամոքսի, և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, նաև ջղային տկարութեան, ուժաթափութեան և տխրութեան համար. կը ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անչափաւորութեանց հետքերը։ Սրտի և երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցութիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նոցա խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ, և գրգռելով կենսական գործարանները կը զօրացնէ։ Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբը սրտախառնութիւն, կուծուութիւն, մաղձային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ լեցուած կազեր, գլխի ցաւեր կը վանէ. մարսողութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաքրելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ՝ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ, ուժեղ, և բնական դիրքը կզգենու։

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈԼՕՈՒԷԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք բուժելու մասին ունեցած պալսամական յատկութեանցը չհաւասարիր բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցկեղ (չիրիփէնչէ), սրունից և ստեանց վէրքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կլաւանան. օգտակար է նաև հարբուխի, հազի, սրտի բարտխման, մանաւանդ օդացաւ (եէլ) ըսուած հիւանդութեան։ Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբը խոյլ (սըրաճա) հիւանդութեան ապականիչ զօրութիւնը ի'նչ աստիճան որ ըլլայ՝ կը դիմադրաւէ։

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դեղավաճառներու քով, և մասնաւորապէս Պահէ-դափու Թաշ խանի կողմերը Պ. Գասապեանի դեղարանը՝ Նօ. 7՝ կը ծախուի։

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի առ հեղինակն տոքթոր Հոլլօուէ ի Լոնտոն Օքսֆորտ փողոց թիւ 555։

ՊԱՏՄԱՆՔ ՓՈՒՆՋԻ

1.—Փունջը ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ և ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի։

2.—Տարեկան բաժանորդագինն է միայն չորս արծաթ մէճիտ՝ կանխիկ վճարելի թէ՛ մայրաքաղաքիս և իւր արուարձանաց և թէ գաւառաց համար։

3.—Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի։

4.—Տեղական ու գաւառական թղթատարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճար է

5.—Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց խանութները և ձեռքէ։ ծախողներու քով։

6.—Ծանուցման տողը 3 ղրուշ է մէկ անգամի համար։ Աւելի ածան կըլլայ աւելի անգամներու համար։

7.—Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալամաճեան, Կ. Պոլիս Ալամա-Համամ Խալիլ խան միջին յարկ թիւ 19։

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՄԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐ. Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐ

Բիզա փաղա խան թիւ 3